

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญในการศึกษา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ ของงานด้านวิศวกรรมโยธาส่งผลให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องใช้ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิศวกรรมโยธา จึงมีบทบาทและความสำคัญในการเรียนรู้ด้านเทคนิควิธีการต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น ฉะนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญให้บุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาต้องได้รับการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการของงานด้านวิศวกรรมโยธาอีกทั้งเป็นการเพิ่มเติมและส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถอยู่แล้วมีความเชี่ยวชาญเพิ่มมากขึ้นไปอีก ใฝ่ ชยันตดิกล และอรรถพล จิราภรณ์วัฒนา [1] ความต้องการทางการศึกษา เป็นความต้องการจากแรงกระตุ้นของความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อม ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่ขาดแคลนเพื่อให้ตนเองดีขึ้น ซึ่งเป็นผลความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบความต้องการ ได้แก่ ความสามารถ ความสอดคล้องและการจูงใจ โดยสรุปความต้องการทางการศึกษา คือ สิ่งที่บุคคลควรที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หน่วยงานและสังคมให้ดีขึ้น (Knowles, 1980: 26) บงกช ณ สงขลา [2] หลักการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์โดยการศึกษาและการฝึกอบรม สามารถแบ่งได้ 2 ประการ คือ 1) การศึกษาตามความประสงค์ของบุคลากร เพราะบุคลากรย่อมมีความต้องการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของชีวิตและตำแหน่งหน้าที่การงานของตนเองเกี่ยวเนื่องไปถึงการมีฐานะทางสังคม การมีชื่อเสียงเกียรติยศ รวมไปถึงความภาคภูมิใจและความพึงพอใจในความสามารถของตนเอง 2) การศึกษาตามความประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กร เพราะบุคลากรยังขาดความรู้ ทักษะและความสามารถในเรื่องงานที่ปฏิบัติจึงต้องมีการศึกษาและฝึกอบรมเพิ่มเติมในงานนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ใหม่ๆ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปรีชา คำภีร์ปกรณ และกล้า ทองขาว [3] บุคลากรในองค์กรเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรดำเนินไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงานได้หรือไม่ ซึ่งแต่ละคนมีจิตใจส่วนหนึ่งทุ่มเทอยู่กับทำงานให้กับองค์กร แต่ก็มีส่วนหนึ่งของจิตใจที่หวนไข้อยู่กับงานภายนอก อาจเป็นเรื่องการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลทำให้ความตั้งใจในการทำงานของบุคลากรลดน้อยลงในบางครั้งบุคลากรอาจมีปัญหากับการปฏิบัติงาน แต่ไม่กล้าบอกปัญหากับองค์กรทำให้ไม่สามารถแก้ไขที่เกิดขึ้นได้ การที่องค์กรจะรับทราบปัญหาต่างๆ อาจทำได้หลายวิธี เช่น การสอบถาม การสังเกต การสำรวจหรือสัมภาษณ์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์กรรับทราบปัญหาและ

ความต้องการของบุคลากรได้ เมื่อเห็นว่าความต้องการใดเกี่ยวข้องก็สามารถจัดการพัฒนาบุคลากรในองค์กรเพื่อสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ ไข่ ชัยนตรีดิถ และอรรถพล จิรวงศ์วัฒนา [1] บุคลากรด้านวิศวกรรมโยธา ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ก็เป็นบุคลากรด้านสายงานอาชีพปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานด้านโยธาและก่อสร้าง สืบเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆของงานด้านวิศวกรรมโยธาทำให้ต้องใช้ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นก่อบรกับการศึกษาจะส่งผลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่บุคลากรดังกล่าวสมควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรม ซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงแทบทั้งสิ้น งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อและฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่เขตจังหวัดหนองคาย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษารูปแบบหลักสูตรและลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและการฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและการฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาที่เรียนจบระดับปริญญาตรีด้านโยธาหรือก่อสร้าง ทำงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย จำนวน 9 อำเภอ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 48 แห่ง เทศบาลตำบลจำนวน 17 แห่ง และเทศบาลเมือง 2 แห่ง รวมมีองค์กรปกครองท้องถิ่น 67 แห่ง โดยมีประชากรทั้งหมด 212 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยเลือกจากประชากรทั้งหมด คือบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาที่เรียนจบระดับปริญญาตรีด้านโยธาหรือก่อสร้าง ทำงานในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย จำนวน 9 อำเภอ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 48 แห่ง เทศบาล

ตำบล จำนวน 17 แห่ง และเทศบาลเมือง 2 แห่ง รวมทั้งสิ้น 67 แห่ง ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 212 คน โดยเลือกจากประชากรทั้งหมด

1.3.2 ด้านเนื้อหา

1) สถานภาพทั่วไป

- เพศ / อายุ / ระดับการศึกษา / การสมรส / บุตร / ตำแหน่งหน้าที่การงาน / อายุงาน / รายได้ต่อเดือน

2) ศึกษาความต้องการในการศึกษาต่อและฝึกอบรม

ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) เช่น ด้านเนื้อหาวิชาที่ต้องการศึกษารูปแบบหลักสูตรการศึกษา ความต้องการสนับสนุนทุนการศึกษา ด้านการฝึกอบรม เช่น เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม รูปแบบหลักสูตรการฝึกอบรม

3) ศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการศึกษาต่อและการฝึกอบรม

ลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบวัดค่า 5 ระดับ (Rating scale) มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เช่น ด้านพัฒนาอาชีพการงานในตำแหน่ง ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ด้านครอบครัว ด้านหน่วยงาน ด้านการเงิน ด้านสังคม และด้านสถาบันที่จัดการศึกษาต่อและการฝึกอบรม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบหลักสูตรและลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาที่รับราชการสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย

2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบหลักสูตรและลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับต้องการฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาที่รับราชการสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย

3. ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการศึกษาต่อและฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาที่รับราชการสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย

4. สถาบันการศึกษาหรือองค์กรสามารถนำผลการศึกษาวิจัยนี้ไปเป็นข้อมูลสำหรับวางแผนด้านการศึกษาและพัฒนาบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาและบุคลากรสาขาวิชาชีพอื่นในองค์กรต่อไป

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ความต้องการในการศึกษาต่อและฝึกอบรม หมายถึง สภาพที่บุคลากรด้านวิศวกรรมโยชามีความสนใจที่จะเรียนรู้เพิ่มพูนความรู้ด้านทฤษฎีและด้านทักษะในการปฏิบัติงาน
2. บุคลากรด้านวิศวกรรมโยธา หมายถึง ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าส่วน/ฝ่าย วิศวกรโยชานายช่างโยชานายช่างสำรวจและนายช่างเขียนแบบ ที่เรียนจบปริญญาตรีด้านโยธาหรือก่อสร้าง ที่รับราชการสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดจังหวัดหนองคาย
3. องค์กรปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองในเขตจังหวัดหนองคาย
4. แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่ทำให้มีความต้องการในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและฝึกอบรมของบุคลากรด้านวิศวกรรมโยธาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตจังหวัดหนองคาย
5. ปัจจัยที่มีอิทธิพล หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือฝึกอบรมหรือไม่ ณ เวลานั้นๆ